

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se p 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr. če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Frana Kolmana hiši „Gledališka stolba“.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Slovanskim bratom!

Že jedenkrat je česki narod radostno upal, zastopnike svojih slovanskih bratov, kakor tudi svoje prijatelje izmej inih narodov ko milo došle sprejeti, da bodo priče in deležniki slovesnega začetka Narodnega divadla.

Dve leti ste pretekli, ko je okrutna osoda naše blago upanje spremenila v izjemno žalost. Pa česki narod, že s tolikim trpljenjem skušan in po vsakaterih bojih ukrepčan, ni zgubil srca tudi vpričo te rane hudobne osode; grozen požar je sicer uničil dragoceno stavbo, delo mnogih let, ni pa uničil zlahtnega prizadevanja in radodarnosti českega naroda. Sijajneje ko prej stoji pred nami poslopje Narodnega divadla.

Dan 18. novembra bode ta hram Modrič posvečen slovanskim umetnostim. On bode prihodnjim vekom stalno pomnilo našega prerojenja, zgovorna priča napredovanja, omike in moči českega duha.

K vsem vam, dragi bratje, ki ste se ves čas srečno udeleževali našega truda in tudi dejansko k delu pripomogli, obračamo se zdaj, da pridete slaviti z nami otvorenje Narodnega divadla, ta prevažni trenutek v našem življenju, — in da nam te svečanosti blesk povikšajoč podaste nov dokaz svojega bratovskega mišljenja.

Pridite torej veseliti se z nami vsi, katere veže k nam spona po krvi in po duhu; pridite vsi otroci matere Slave, posebno pa tudi vi krepki sinovi planin ob Dravi, Savi in Soči, ki ste z nami enakih mislij in podobnih prizadevanj!

Vsi, kateri morete našemu vabilu ustreči, oznanite nam svoj prihod, da vas, k naši rodovinski

slavnosti pozvane, moremo v teh dnevih skupne radosti gostoljubno vzprejeti in vam posebno mesto mej nami prihraniti.

V Zlati Pragi 8. novembra 1883.

Odbor društva za stavbo „Narodnega divadla“.

O izpeljavi 19. člena ustave v Dalmaciji.

V svojem prvem članku v 31. dan avgusta smo omenili dalmatinsko jezikovno naredbo. Ker sta jo izdala ministra Lasser in Glaser, ki sta sodelovala pri sestavi državnih temeljnih postav, in ker je ta naredba hvalevredno odločna in precizna, ker nikomur ni prišlo v glavo odrekati jej veljave, kakor so zdaj „ustavoverni“ udje sodišč delali z naredbami sedanjega ministerstva, in ker so razmere na Dalmatinskem pred izdanjem imenovane naredbe bile našim sedanjim skoro jednake, podajemo v naslednjem prestavo mnogokrat navedene naredbe, s katero se je upeljala ravnopravnost v javnih oblastvih na Dalmatinskem po propisu 19. člena državnih temeljnih postav.

Kos VI. deželnega zakonika in naredbenika za Dalmacijo, izdan in razposlan v 20 dan maja 1872., ima pod št. 17. sledečo naredbo: „Ministerstev notranjih zadev in pravosodja z 20. dne aprila 1872., zadevajočo rabo v Dalmaciji deželnojavnih jezikov v vnanjej službi političnih upravnih oblastev, sodišč in državnih pravdnistev.“

§. 1. Ministerstvu notranjih zadev poddana upravna oblastva, potem c. kr. sodišča in državna pravdnistva v Dalmaciji imajo strankam ali občinam dohajajoče rešitve pismenih ulog in ustmenih podatkov v tistem izmej obeh deželnih jezikov izdajati, v katerem je uloga spisana ali ustni podatek bil po-

vedan. Priloge, pisane v jednom obeh deželnih jezikov, ne potrebujejo prestav.

§. 2. Zapisniki s strankami ali občinskimi organi se imajo sestavljati v tistem izmej obeh deželnih jezikov, v katerem se je ustno izrecilo podalo.

§. 3. Brez zahteve strank storjene oblastniške ali sodniške naredbe se in v tistem izmej obeh deželnih jezikov odpraviti, katerega govori oseba, katerej je naredba namenjena. Ako take naredbe občinam dohajajo, odpraviti jih je v tistem jeziku, v katerem občinski zastop posluje. Ako ni znan jezik, katerega stranka rabi, ali ako ta jezik ni jeden izmej obeh deželnih, tedaj gre rabiti jezik notranje službe.

§. 4. V kazensko-sodnih zadevah se imajo spisovati sklepi in razsodbe z razlogi vred, strankam dohajajoče zatožnice in zapisniki glavnih razprav v tistem izmej obeh deželnih jezikov, katerega obdolženec rabi. V istem jeziku je voditi glavne obravnave. Državni pravdnik, privatni tožnik in zagovornik pa smejo govoriti v drugem deželnem jeziku, ako zatoženec v to privoli.

§. 5. Pri glavnih obravnava zoper več obdolžencev, ki ne rabijo jednega in istega deželne jezika, imajo se izpovedbe obdolžencev, kakor tudi zasllišanih prič sicer vselej v jeziku zaslisance v zapisnik vzeti (§. 2.), za drugo pa je spisovati vsetino zapisnika v tistem izmej obeh deželnih jezikov, katerega po različnosti okolnosti sodišče spozna primerne za pospeševanje pravosodja. V takih slučajih naznaniti je obdolžencu in na zahtevo tudi izdati razsodbo z razlogi vred v tistem izmej obeh deželnih jezikov, katerega je rabil, razven ako bi bil

LISTEK.

Potovanje križem domovine.

Popisuje Protoposlav Kretanov.

XXXI.

Na hrvatsko-slovenski meji.

Z jednolične hrvatske ravnine hrepenele so mi premenljivih seljanskih prizorov žejne oči nazaj v planinski svet slovenski.

Po raznih izletih v Karlovške okolici, danes v družini tega, jutri onega svojih tamošnjih prijateljev, ostavljal sem tretji dan zopet „domorodni Karlovac“ ter nastopil cesto, vijočo se izmej njegovega zidovja na zapadno stran, proti — Ljubljani.

Prijatelja Mijo in Vilhar spremila sta me iz mesta ven v — Dubovac.

Kakor je ob jednacijah prilikah že običajno, imeli smo si v očigled ločitve še marsikaj povedati; jaz domislil sem se bil še le zdaj, poslednji hip, raznih za prijatelja mi naročenih pozdravov in ona dva naložila sta mi zopet polno torbo naročil do tega in onega „sošolca“ po domovini, in to vsak na svoj način: dočim je stoični Mijo s filozofskim ravnodušjem našteval svoje pozdrave, obsipal me je strastni umetelnik z njimi tako rekoč kar „obé-ročki“, da mi ni bilo možno niti zabeležiti si vseh ob jednom.

Na Dubovci stopili smo k brdkeji „Rogačanki“ ter ondu pod kostanji trčili: „Na veselo svidenje!“

Prijatelju Miju bilo je iti nazaj mej svoje hrvatske mladiče, razkladat njim večno neizcrpnega Homerja, Vilhar pa mi je segel pod pazduho ter korakal z mano po cesti naprej.

In tu zunaj, v prirodi samoti, daleč proč od porogljivih, zlohotnih ljudij, izlil mi je nadarjeni naš skladatelj svoje srce. Z gorečo zgovornostjo izpovedoval je svoja čustva, ki mu liki vrveči valovi poljejo v navdušenih nedrih ter mi slikal z živimi bôjami svoje dušno stanje.

„O da bi človek bil svoboden, neprikljen k jaslim pritlikovega kruhoborstva!“ vzdihnil je vznese ni mož okončaje svoje izpovedi in prsi vzdigovale so se mu v hrepenenji po neobmejeni nezavisnosti.

Naposled mi je v krepkih potezah obrisal načrt o izdaji svojih skladb ter s samosvestnim zaupanjem proračunal uspeh svojega podjetja. Pravil je, da so mu Karlovčani v to svrho podelili podporo in naročniki da se, vsled poziva po časopisih, oglašajo od vseh strani. „Samo iz Slovenskega, iz ožje moje domovine, odkoder sem se bil nadejal največ pomoči, prihaja mi doslej še najmanje naročil“, pristavil je vrli skladatelj ter mi pogledal pomenljivo v oči. „Osobito „bela Ljubljana“ je dozdaj v znatnej, čudnej manjini: do nedavnega časa

oglasila sta se bila jedino le — dva naročnika in to je bil — prevzvišeni vaš knezo-vladika in njegov tajnik. Jaz ne umejem te — mlačnosti! Morda bi bilo dobro, ko bi osobno . . .“

„Dragi moj!“ segnem mu v besedo, „pozna se ti pač, da že dolgo nesi bil doma na Slovenskem. Tu doli mej hrvatskimi šovinisti pozabil si že na starodavni pregovor: „Nemo propheta in patria . . .“ Blagor tebi, da si tu na Hrvatskem; kajti v Slovencih bi ga ne bil našel zavoda, ki bi ti bil „segel pod pazduho“ s toli znatno pomočjo! Ko je nedavno nek slikar prosil podpore za dovršenje svoje umeteljniške izobraženosti, zavrnilo so ga: „Pustite takšne neumnosti (!) ter se lotite rajši kakega — rokodelstva!“, in ko je ob neki priliki govor nanesel na bolehavost in njene posledice — neugodne gmotne razmere — jednega najslavnejših pesnikov, odrezal se je mož, kateremu so sključeni zakoniški paragrafi prepredli srce: „Sie, dem muss es sogar immer schlecht gehen, um Geniales schaffen zu können . . .“

Prijatelj Vilhar, slišavši ta čelarni izraz — modernega človekoljubja, odmajeval je neverno z glavo ter začel recitovati Mirza Schaffy-eve stihe:

„Ein schlimmes Unglück als der Tod
Der liebsten Menschen — ist die Noth!
Sie lässt nicht sterben und nicht leben,
Sie streift des Leben Blüthe ab,

dovolil sam, da se mu odpravek izda v jeziku notranje službe.

§. 6. V državljanskih (civilnih) pravnih preprih izdati je razsodbo z razlogi vred, ako leži v aktih sporazumljenj strank, rekoč, naj se rabi jezik notranje službe, v tistem izmed obeh deželnih jezikov, v katerem se je tožba uložila ali v zapisnik dala.

§. 7. Ako stranki v kakem državljansem pravnem prepiru nesto istega deželnega jezika rabili in ako ne leži v aktih sporazumljenj, rekoč, naj se izda razsodba v jeziku notranje službe, izdati je tudi razsodbo z razlogi vred v jeziku tožbe; vendar je priložiti nasprotniku na njegovo pred zdelanjem razsodbe stavljeno prošnjo prestavo razsodbe z razlogi vred.

Ostali paragrafi določujejo izvedbo.

Minister dr. Pražák je izdal za slovenske pokrajine zadnje dve leti več naredeb, pa nobene ni razglasil v državnem ali kakem deželnem zakoniku. S tem je Nj. ekselencija sama prouzročila nevzledno postopanje Graškega nadsodišča in najvišjega sodišča. Čudno je sedanje ministerstvo! Za Čeha se razglasa jezikovna naredba v dotičnih deželnih zakonikih, za Dalmatince tudi; — za Slovence pa se izdajejo jezikovne naredbe pod uradno skrivnostjo, in po večjem je ostalo vse pri starem. Ministerstvo se po tem ne sme čuditi, da mnogo Slovencev misli: naredbe so prišle samo, ut aliquid fecisse videatur! — Našim poslancem pa priporočamo vse to v dober preudarek.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 10. novembra.

Na Moravskem se je pričela izvajati postava o obrtnih nadzornikih z imenovanjem Josipa Kopeckega, profesorja Brnske državne obrtne šole, obrtnim nadzornikom za Moravsko. — V večje veselje Brnskih davkoplačevalcev se namerava blizu nemškega gledališča, ki je požrlo 700.000 gld. mestnega premoženja, postaviti „Nemški dom“, za kateri hoče župan Winterholer od občine kot dar izposlovati potrebni svet v vrednosti 150 — 200.000 gld. Primanjkljaj mestne občine za l. 1884. pa znaša 500.000 gld. Komentara pač ni treba.

Vsaki čas pričakovano imenovanje novega bana hrvatskega ogerskim listom ni po volji, ker da preveč ustreza Hrvatom, dajoc jim poroštvo samouprave. Tisza da stoji pod uplivom sile; da izdaja ogersko samostojnost in da inaugurira bosensko politiko. Vsi se križajo pred zjedinitanjem jugoslovanske države.

Vizantijske države.

Oficijozna italijanska „Stampa“ priobčuje, da bode avstrijska cesarska obitelj, cesar in ce-

sarjevič s soprogoma, prihodnje leto obiskala italijansko svetovno razstavo v Turinu ter ondud kaj se sešla s kraljevsko obitelji italijansko.

Z vso pravico se pravi **srbski** rodoljubi v Belemgradu bojé, da bi se vsled razširjenja obsednega stanu na okraj Banja tudi ustanek ne razširil. Ministerski svet je bil predvčeraj vso noč v permanenci. Obsedni stan se bode proglasil tudi v okrožji Krajina Negotin. Razen predsednika Pašića, ki je izginil, se je zaprlo vseh devet odborikov radikalnega komiteta; včeraj po noči so se ukovali vsi v težka železja in gnali pred brzi sod v Čuprijo. Vest o usmrtenji prof. Gja je se zanikuje. — Kraljevi ukaz, odredujoč obsedni stan v Crnoreki, je unikum zakonodajstva. Obsedni stan velja za prestopke in zločine proti domovini, vladarju in ustavi, proti zakonu, oblastvom in javnemu redu, za rop, razbojništvo in nasilstvo, za obče nevarne zločine in prestopke: — torej za vse, kar se sploh izrednemu sodišču zljubi spraviti v svoje področje. To sodišče sodi tudi o zločinih izven okoliša, ki je v obsednem stanu, sodniki se smejo odstaviti, in zakon celo nazajkuje. To je samovolja v največji potenci. Kralj Milan je pač pričel igro na življenje in smrt; naj se konča tako ali tako: slave to početje ne bode rodilo prvemu kralju srbskemu.

Bolgarski minister Balabanov ima baje zadržilo v rokah, da je car zelo zadovoljen z razbi-strenjem in poravnanjem nesporazumka, ki je bil navstal mej Rusijo in Bolgarijo ter da hoče slej ko prej sorodnej deželi ohraniti svojo nesebično naklonjenost. Jeden iz načrtov za urejenje vojaškega vprašanja je že dobil privoljenje carjevo. — Iz Bolgarske prihaja glas, da sami ruski oficirji ondot želé naglega urejenja. Mnogi so bili na Ruskem poprodali svoja posestva ter se preselili z vso obitelji, nekaj se jih je na Bolgarskem že udomačilo kupivši tu posestva, drugi so se pozaklonili, vsi pa imajo v bolgarske vojske dvojno plačo: uzrokov dovolj, da si ne želé odpoklica.

Dopisi.

Iz Ljubljane 8. nov. [Izv. dop.] Društvo zdravnikov na Kranjskem imelo je 6. t. m. drugo redno sejo, in sicer na čast osemdesetletnice starosteg. A. Gregoriča. Perovodja prof. Valenta čestita jubilarju v imenu društva da mu je bila dana sreča doseči tako visoko starost, krepak na duši in telesu, v sredi dveh izvrstno napredujočih sinov, dra. A. Gregoriča, ravnatelja bolnice v Pakracu v Slavoniji, kr. zdravstvenega svetnika, in dr. V. Gregoriča, asistenta c. kr. klinike za porodstvo in ginekologijo. Predsednik prof. Schiffer mu izroči srebrno tobacnico s primernim napisom. S solznimi očmi se zahvaljuje jubilar za izkazano mu odlikovanje. Potem predava sin njegov dr. V. Gregorič jako temeljito „o ravnanji pri porodih, kadar se zraven glave noge vsilijo“, o jako redkem slučaju, in poroča o skušnjah pri dveh porodih, pri katerem je bil sam navzoč. To

predavanje bode v kratkem izšlo na svetlo v „Memorabilijah“, zdravniškem časopisu. Potem kaže primarij dr. Fux ranocelsko obvezo s šoto, in predlaga, da se zaradi nizke cene ta obveza splošno upelje.

Po končani seji sešli so se udi pri „Slonu“ k banketu, katerega so priredili na čast jubilarju. Zbrala se je lepo število kolegov. Videli smo tudi nekatere, katerih ni bilo; toda to ni kaliko občnega veselja. Prvi pozdravi v imenu odsotnega predsednika prof. Valenta jubilarju, in mu napije, da bi praznoval tudi devetdesetletnico tako čvrst in zdrav. Sin jubilarja, kr. zdravstveni svetnik dr. A. Gregorič, se zahvali v imenu svojega očeta hrvatsko. Sledilo je potem še mnogo nazdravov in napitnic, izmed katerih omenjam dr. Vošnjak-ove, ki je dvignil čašo na čast jubilarja in napil v slovenskem jeziku zdravniškemu, trudapolnemu in požrtovalnemu stanu, čegar zastopniki so primorani vsaki dan, pri vsaki priliki svoje in svojih življenje in zdravje postaviti v nevarnost. Občno pozornost in odobravanje vzbudila je humoristično-satirična pesen znanega strokovnjaka na tem polji dr. Keesbacher-ja „die Baccillen“, katera bo tudi izšla na svetlo.

Še le pozno v noči, ali bolje rečeno za rana smo se ločili, želeči, da bi se razna vošila, izrečena jubilarju in drugim, tudi uresničila.

V to pomozi Bog!

Dr. — i—

Iz Zatičine 8. nov. [Izv. dop.] (G. pristavu Einspielerju v slovo!) Koncem meseca oktobra zapustil je sodni okraj Zatiški c. kr. pristav gospod Toma Einspieler ter se podal na svoje novo mesto v Postojino. Z njegovim odhodom zadela je naš okraj bitka izguba, kajti gospod Einspieler je bila v obče persona gratissima, — bil vesten in natančen uradnik; svoje uradne dolžnosti spolnoval je strogo, ter uradniškemu stanu v uradu in zunaj urada delal čast. In pri vsem tem bil je izboren rodoljub, ki je v obilnej meri podpiral vsakršno narodno podjetje, vsak uradnik, ki strogo spolnuje uradne dolžnosti, ki vedno in povsod varuje svojo stanovsko čast, nema se nikogar in ničesar bati. Tihe in mirne narave bil je Einspieler železnega in trdnega značaja, odkritosrčen in neustrašljiv; žalibog da so taki značaji dan danes tako redki. Socijalne razmere v Zatičini so čudne, da, rekel bi neznosne; o tem je marsikdo prepričan, pa tudi Einspieler je te naše razmere predobro poznal. In ker je bil Einspieler pošten in pravičen sodnik, v vsakem obziru neomadeževan, mož, ki je imel srce na pravem mestu, užival je povsod neomejeno zaupanje. Ostal nam bo vedno v prijaznem spominu; kakor bitko obžalujemo, da nas je zapustil, želimo mu vender iz

 Dalje v prilogi.

Streift, was uns Lieblichstes gegeben,
Vom Herzen und Gemüthe ab! . . .
Noth ist das Grab der Poesie . . .“

„No, da, da!“ tešim jaz razburjenega pesnikovega sina; „a to velja samo Nemcem; v Slovincih pa so vodilo še vedno Preširnove besede:

„Koder se nebo razpenja
Grad je pevčev brez vratarja,
V njem zlatina čista zarja,
Srebrna rosa trave,
S tem posestvom brez težave
On živi, umerje brez d'narja . . .“

„O nesmrtni Schiller!“ vzklikne rezko vmes moj spremljevalec — „zdaj še le umejem pomen tvojega izreka:

„Einstweilen, bis die Welt,
Die Philosophie zusammenhält —
Erhält sich das Getriebe
Durch Hunger und durch Liebe . . .“

„No vidiš!“ pritrdim mu smijoč se; — „kaj je treba pesniku, umetelniku sploh, ničemurnih posvetnih rečij! Boren drvar, ki vihti od rane jutra do poznega večera težko svojo tepačo, in kak „jezičen dohtar“, ki „celi dan iz pravd si kuje rumenjake“ — ti se ve, da so potrebni vsakdanjega kruha; — pesniku pa, ki noč in dan le sanjari in po nadzemskih višinah svoje uzore pase, bodi glavni motor in izvor božanske inspiracije k nesmrtnim umotvorom — glad in beda —! Da prijatelj —: difficile est satyram non scribere —! Toda, hvala Bogu, da takšni ljudje —

A glej! dospela sva na vrhunec solčnega holma, odkoder se razgrinja prost razgled tja doli na Karlovec. Solčni sijaj oblijal je belo mestno zidovje, izmed katerega so se dvigale gruče visokih topolov in čuj! iz cerkvenih stolpov donelo je po tihem vzduhi sem gori vabljivo poludansko zvonjenje.

Tu podam zamišljenemu prijatelju roko, želeč mu najboljši uspeh pri njegovem podjetji, pred vsem drugim pa — vztrajnost in neuklonivo samozaupanje, ki je vsakemu umetelniku jedino zanesljiva podpora in izvor neizcrpne delavnosti, katera bode konečno i njega privedla do zaželjenega smotra, ter mu pridobila — kar je usoda vseh genijalnih ljudi — občno priznanje pri nepristranskem — potomstvu . . .

In tako se razideva: prijatelj Vilhar vrnil se je, vesel in poln zaupanja v sam sebe, doli v Karlovec, jaz pa sem nadaljeval svoj pot proti zapadu ter korakal po nasprotni strani holma navzdol, v naročje tihe doline, preko lehno šumeče Dobre in od ondod mej goricami zopet navzgor . . .

Bil je mil jesensk dan. Blažen mir prostiral se je nad seljansko idilo; mej rumenim trsjem peli so čirichi in po zlatem grozdji lesketale so iskrice solčnih žarkov . . . toda — moj duh se je, vsled prejšnjega pogovora, ugloobil v razmišljanje našega kulturnega življenja in to s pogledom na — umetelnost . . .

Stovenci smo razboren, nadarjen narod; in če

se ozremo v minulost, storili smo, zlasti v poslednjih letih, velik korak naprej — za drugimi, pred nami hodečimi narodi . . . Vender, smer našega kulturnega razvoja je — prejednostranska! V svojem hlepenji po takozvani prosveti gnetemo se vsi le k studencu vede, ter si napajamo žejne duhove s pijačo abstraktnih študij. Vsakdor hoče postati gospod, profesor, učenjak, ter sega le po knjigah . . . In vender je veda, učenost, rekel bi, le jedna njiva na širnem kulturnem polji, okrog katere pri nas Slovincih leži še precejšen kos neobdelane ledine. In „hic Rhodus, hic salta“, čila, nadepolna mladina slovenska!

Kajti, dasi tudi smo na književnem tvarišči do malega skoro prebili one abecedarske vojske in nam je zbistren učenjašk pogled začel zasledovati po nebeškem svodu tajna pota — repatic, svetišča za lepe umetelnosti še ipak nemamo, in ko bi si ga tudi vzgradili, ne imeli bi v njem družega razpostaviti nego par — ribniških reščet. A dokler se nam ne razcvete umeteljniško življenje, nemamo pravice do naslova: kulturni narod! . . . Jako hvalevredno je torej, da je društvo za vzgajenje „Narodnega doma“ pri sestavljanji svojega programa ukrenilo, da se iz njegovih dohodkov imajo napraviti tudi — ustanove za umetelnike!

Razborni Slovinci pa, ki imajo nadarjene sinove, katerim so odločili gospodsko suknjo, naj pazijo, da-li ni kateri mej njimi, ki bi imel umetelj-

vsega srca, da bi bil srečen in zadovoljen na svojem novem mestu, da bi tam našel mnogo sorodnih duš.

Postojnčanom čestitamo k temu, da so dobili v svojo sredo tako izbornega uradnika in izvrstnega moža.

Iz Ribnice, 8. novembra. [Izviren dopis.]
Gemeinschaftlich und gleich wird
alles dort geschaut,
Dort wird wie kein Palast, so
kein — Spital gebaut!

Vi gospod urednik morda menite, da sem vzel ta verz iz Dantejeve „Divina komedija“, ali pa narobe, — da vam mislim opisati v resnici kakšno — palačo, ali kakov nov — „špital!“ Ne, vsaj za danes me ni volja govoriti o tem, dočim mi budisi o prvem kakor o družem predmetu tudi sedaj možno ni — pisati, kajti poštenjak — kakor veste, ne baranta rad — z lažjo, tedaj kot vesten človek tudi ne govori rad o stvarih, katerih nikjer ali vsaj povsodi ni; ker v Ribniškem trgu „palača“ ni, in tudi „špitala“ ne zidajo — za kar se jaz tudi nič ne zanimam, — tedaj je bolj umestno, da obdelam snov, katere se v Ribnici ne le po dnevi, ampak tudi po noči — ne manjka. Ker pa bi ta „material“ znal — spleniti, je že bolje, porabiti ga v pravem času, — s časnikarsko lopato — bodoče javnosti.

Kakor razvidite, gospod urednik, iz datuma tega dopisa, dojde vam sleherni poročilo od tod — jedva vsake druge kvatre, (zadnji dopis iz našega trga prejeli ste pred petimi meseci!) — tedaj smete še vse jedno upati, da „Slovenski Narod“ baš zaradi dopisov od tu ali od kod drugod ne bo in ne more na „kant“ priti, — dasi bi kaj tacega nemara nekaterim našim Nemcem in nemškutarjem ipak po godu bilo. Ker pa ti neso prava denašna snov (recimo „material“), jih tudi — prezrimo.

Hočete vedeti, gospod urednik, kako je pri nas z ravnopravnostjo? — Dobro! Lejte, s to „stvarjo“ je nekako tako-le: Drugod povsod zadostuje našim pravicam, — le uradna tabla v sredi z orlom c. kr. poštne postaje in pa pri notarijatu — sti še po starem „uliti“. Star model, sicer pa tu še vedno: „K. k. Notariat“, in tamkaj le: „K. k. Postamt“; kedaj bodejo slovenske stranke tudi od zunaj vedele, kaj je notri, — to razsodile in določile bodo že čarovnice z Velike Gôre; kdo se je ipak usmilil napisati tudi „in der slovenischen („Sau“ — bi dejal prof. Heurich) — sprache“ pri brzojavnej postaji na „šildu“, tega povedati vam — ni možno. Zadostuje naj za sedaj o tej zadevi toliko.

Nadaljevajoč dopis z nabranim, deloma še kot „corpus delicti“ ležečim „materialom“, vam moram

nosti naklonjena čutila! Otrok, kateremu je najljubša igra vzgrajanje malinov in hiš, ima stavbeni talent, in bi kedaj po primernem navodu mogel postati slaven arhitekt; deček, dolbeč iz laporja bradate svetce in šolar, ki vam po zidih riše dovtipne karikature, ni da bi ju posajali k mrtvim knjigam: iz prvega utegnil bi se nam razviti kak drug Canova, drugi pa bi si morda uvekovečil ime z Rafaelovim kistom; isto tako vam pastir, ki ob sladko-zveneči svoji žvegli pozabi na čredo, ne bode plesal brezvoljno po suhoparnem birokratskem povelji, temveč, ako ga usoda privede do glasbene izobraženosti, vladal valovom nebeških harmonij. S kratka: ne silite torej svojih otrok jedino le mej tesne šolske klopi; ni baš samo tisti gospod, kateremu se je pogled zmračil in čelo nagubalo ob dolgotrajnem proučevanju nedokaznih hipotez in dvomljivih dogem: razboren, genijalen umetelnik, bodi si ljubljeneč te ali one Muze, dan danes, kakor sploh vsikdar in pri vseh omikanih narodih uživa pač isto pravico in čast, kakor vsak drug zemljan, čegar človečnost je potrjena s pergamentno diplomom! In dočim je na pr. kak učitelj ali profesor uprežen v jarem te ali one učne sisteme, uradnik večen rob puščobnega birokratizma in je onim, katere vi prištevate „gospodom“, zatajevati „voljo in — srcé“ — živi od Boga pomiloščen svečenik umetelnosti svoboden, sam svoj in nezavisen, ter mu ne treba ni klanjati se vsakemu biriču, niti obračati plašč svojega mi-

pa povedati, da se je v našem trgu zadnji čas že marsikaj spremenilo; ne le na dobro, marveč tudi na slabo stran, kar ima gotovo svoj vir v glavi nezapopadljive mogočnosti in — modrosti, pa tudi previdnosti nekaterih mož, veljakov in prvakov, ki — z višine in bližave svoje moči pa tudi občinske in tržke oblasti zreč, opazujejo, ali se vrši, godi in vrti vse tako, kakor je njih in nikdar ne božja volja. Kadar pa zaide kaj navzkriž, tedaj pa ne tolčejo nikdar sami sebi na prsa, rekoč: Mea culpa, nostra culpa, — ampak naj si je minima ali maxima, — culpa je vender le družih, česar prepričati se — ne treba izvanrednih potov in stroškov. — „Viglejte! mi si pa umijemo roke!“ Tako si mislijo, in prav imajo! Naš trg, od uroda do izhoda — spreminja se od dne do dne bolj, pa palače in špital se ne zidata v njem. S kom li tedaj, boste dejali!

V tamnej brezmesечnej noči razsvetljuje naš trg če ne več kot sedem pa gotovo vsaj manj kot osem — svetilnic, in to vsaj toliko časa, da — postane ob polu najdaljših gotovo večja ali manjša tema po trgu; dostikrat pa ostane temna noč to kar je, in petrolej pak tekočina, katere se dobi kilo po 14—16 soldov; ali — k tej razsvetljavi potrebnej zadevi uplivna je dostikrat — „Pratika“ sama, — kadar n. pr. je v „Pratiki“ — mesec, (prvi — zadnji krajec, mlaj ali polna luna,) vedeti je slehernemu, da to noč bode:

zastoj upal in se bal,
lahko pa v blatu kje ostal!

Hudobni svet, ta grešni Adamov rod, — trdi, da je imenovanih mož, veljakov in prvakov tu — naklep le-ta, da se v Ribniškem trgu ohrani, sploh pa pospešuje — ad calendas — sicer ne modéraega, ipak navadnega — blata — spomenik trgu, kjer si je celo slavno županstvo izvolilo prostor, obdan s to in tako nesnago; — kajti poslopje — gospoda moja, brez „špasa!“ — kjer ima slavno županstvo svojo pisarno, oj! ta prostor, to poslopje obdano je z lužami in blatom na dve tretjini cele periferije (recte quadrata). — liki klobuku, krog katerega se ovija — „rožmarin in pa nageljnov cvet!“

In tam po sredi trga! Tam leži in čaka odrešenja in človeškega usmiljenega srca — „das todte — stille Material“, — visočina 6—8 palcev nesrečnega blata! In ko pride ura — pa če tudi ne pride, — ko luč svetilnic jame umirati, jemaje slovo od sveta grešnega, tedaj prijatelj (ali sovražnik) zapustiti te mora „korajža“, — kajti pred teboj — luža, kanal, blato in le blato, — nesrečna osoda! In ko se morda usmiljeni mesec prikaže iz-za temnih oblakov, tedaj pa pospeši korake — na dom, in štej se srečnega mej — nesrečnimi! Kadar pa

šljenja in prepričanja po dihu laskave vladine sape . . .

In koli blagotvoren, osrečevalen je upliv umetelnosti na človeštvo, o tem govoriti bilo bi istotako odveč, kakor uvažati v Ljubljano — tercijalke! Ne samo, da nam lepe umetelnosti blažijo srce in plemenitijo čustva, vzbujajo nam one tudi — veselje do življenja ter nam lajšajo breme pozemeljskih nadlog. In z umetelnostjo zbistri se nam pogled in in okus in, bogme! v tem obziru je na Slovenskem še jako žalostno! Človek potujoč križem domovine naleti vam po obcestnih znamenjih in kapelah, tu in tam tudi po cerkvah, na toli borne, nedostojne karikature, ki neso slične niti človeški podobi, kamo li onim vzvišenim bitjem, katerih človekova roka niti ni vredna posnemati . . . In ko se nam umeteljniško izobrazena čutila dvignejo nad kalužo počutnosti, ne bodemo se več hinavsko-sramežljivo prekriževali pred umeteljniškimi posnetki človeške podobe, — najzvršenejšim stvarnikovim umotvorom, kakor je to nedavno storil nek farizej tam v Gorici.

V enakem premišljevanju privedla me je cesta na visoki vrhunec, gori na — Brankovo Selo. Tu sem obstal in — ostrmel. Nalik morske planoti razgrinjala se je tu doli pred mano proti iztoku sinja hrvaška ravnina, po kateri so blestela razna mesta in sela, kakor krdela belih pomorskih golobov, dočim je tu na jugu in ondu na severu valovito gorovje okviralo divno panoramo . . . Dolgo

vidiš pri solčnem svitu plavati po lužah tržkih — race, ali pri mesečnem svitu čuješ kakšen „kvak-kvak“, tedaj pa se spomni prijatelj ali sovražnik, da v trgu tem je marsikaj gnjilega, če tudi se ne zidajo tam niti palače, niti — špital! Toda: si nos tacuerimus, lapides clamabunt!

Doklej, oj dotlej možje, nas mučilo bo to — gorje? X²+r.

Domače stvari.

— (Priznanje.) Gospod dr. Zarnik dobil je včeraj iz Gradca naslednjo brzojavko: „Pod predsedništvom profesorja dra. Kreka zbrani Graški Slovenci izrekajo odobravanje Vašemu in Vaših sodrugov odločnemu postopanju v kranjskem deželnem zboru in kličejo Slava! vsem odločnim boriteljem za slovanski naš program.“

— (Zanimljiva razsodba.) Naši čitatelji se gotovo še spominjajo notice, ki smo jo bili priobčili o žandarskem stražmeštri Wagnerji na Krškem. Vsled te notice poslalo nam je poveljništvo žandarmerije popravek v nemškem jeziku, katerega naš glavni urednik ni hotel vzprejeti. Na to tožba in razsodba c. kr. mestno delegirane sodnije, da moramo vzprejeti i nemški popravek. Proti tej razsodbi uložil je naš zastopnik g. dr. Zarnik priziv, ki pa tudi ni imel zaželenega uspeha, kajti pri včerajšnji obravnavi spoznalo je sodišče (predsednik g. Kapretz) — akoravno je naš zastopnik navajal analogno odločbo najvišjega sodišča v zadevi v Zadru izhajajočega „Narodnega lista“ — jednoglasno, da smo dolžni vzprejemati tudi nemške popravke. Če možno, poročamo o tem še natančneje.

— (Ljubljanski mestni odborniki) bili so v Gradci po županu g. dr. Kienzel-u jako prijazno vzprejeti in razkazavalo se jim je vse z največjo uljudnostjo po načelnikih dotičnih naprav. Ogledali so si natanko mestno branilnico in ž njo združeni kreditni zavod, upravo užitninskega zakupa, vodovod in mestno klavnico. Mestni odborniki so se natanko poučili o vsem in njih poročilo bode pokazalo g. Dežmanu, ki jadikuje v „Ljubljanskem buletinu“, da bode izlet za prebivalstvo „kostbar“ in bi rad smešil stan dotičnih mestnih gg. odbornikov, da so ti odposlanci z boljším razumom in večjo gorečnostjo bavili in poučevali se v Gradci, nego bi to storile nedosežne kapacitete à la Leskovic, dr. Schaffer in pl. Zhuber.

— (Poroka) gospice baronice Marije Winklerjeve, c. kr. deželnega predsednika barona Andreja Winklerja hčere, s c. kr. okrajnim glavarjem gospodom grofom Pace-jem bode 22. t. m. v Ljubljani.

sem stal tu gori mej prisojnimi goricami, uglobljen v motrenje lepe hrvaške domovine.

Naposled me predrami drdranje neke kočije, v katerej je sedel zarujavel gospod. Uljudno me povabi, naj prisedem, ter mi pove svoje ime: bil je — baron Vranicani, vračajoč se iz Karlovca od pogreba nekega sorodnika na svoje posestvo Jurovo. Ondu ob Kolpi, ne daleč od Metlike.

Čili vanci vznegli so naju v bliskovitem diru po gladki cesti preko Modroš-potoka, tja po samotni dolini mimo Ribnika, in mej prijaznim pogovarjanjem dospela sva do — Žakanja. Tu sem se poslovil od zgovornega barona ter krenil gori proti cerkvi.

Ondu sem pri gostoljubnem župniku g. Sopčiču, iskrenem rodoljubu in čestitelji Slovencev, našel zbrano veselo družino, kateremu je bila stola ravnateljica lepa, mlada vlastelinka iz tamošnje okolice. V tej družini naletel sem iskrena dva Metliška prijatelja: odločnega Navratila in plamtečega rojaka Senka.

Po burnem pozdravu in običajnem predstavljanju usel sem se mej prijatelja in mej navdušenimi hrvaškimi in slovenskimi napitnicami ter vzajemnim petjem slovanskih pesnij preživel sem ondu na zadnji postaji ob hrvaško-slovenski meji krasno noč; in ko smo o jutranjem svitu korakali po mostu preko šumeče Kolpe, plaval je blede mesec za mračne — Gorjance.

— (Za Miklošičev album.) Gospode, ki bi še radi poslali svojo fotografijo, opozarjamo, da še morejo to storiti do 18. t. m.

— (V Gorici) praznovala je gospa Schaffenhauer pretekli ponedeljek 100 letnico svojega rojstva.

— (Iz Oseka) se nam poroča: Ker se dvomi, da bi bil Anton Sekula popolnem pri pameti, ne bode se proti njemu postopalo brzododno (prekim sudom), ampak rednim sodnim potom.

— (V Kovorji pri Tržiči) je pretekli ponedeljek okoli 3. ure zjutraj požar uničil dve hiši in tri gospodarska poslopja; zgorelo je 8 goved in 3 konji ter ves pridelek. V nevarnosti je bila vsa vas. Dasi je Tržič samo tri četrti, ure oddaljen, se ondotno gasilno društvo ni ganilo; samo jeden je prihitel na pomoč in vrlo gasil, za kar mu bodi javna zahvala izrečena; ostalim se je prijetneja zdela gorkota pod odejo, kakor pekoči žar na pogorišči. Kmetje okoli Tržiča so neki omenjenemu društvu na znanje dali, naj v prihodnje ne hodi več kazat svojih novih „rekeljcev“ po vaseh, sicer bi se utegnili posvetiti brez — ognja.

— (Za lovce.) V 31. dan oktobra t. l. priredil je Severinski graščak g. M. Vranicani lov. Prišedši v gosti gozd zapazili so lovci medvedji sled in kmalu tudi tri medvede. G. Vranicani ustrelil je dva sam, tretji pa je ubežal.

— (Premembe pri političnem uradništvu.) V Postojino je prestavljen c. kr. vladni praktikant Laschan iz Ljubljane, v Kranj c. kr. vladni praktikant Čop iz Ljubljane, oba k okrajnemu glavarstvu. K c. kr. deželnemu predsedništvu v Ljubljano pride mesto za Logatec imenovanega c. kr. okrajnega glavarja grofa Pace-ta, c. kr. okrajni komisar dr. Schwarz, kateri je prišel pod deželnim predsednikom Widmanom na Kranjsko, bil potem nad leto kot c. kr. komisar v Bosni, in je služboval tudi v Črnomlju. Slovenskega jezika je baje dr. Schwarz dobro zmožen.

Telegram „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 10. novembra. „Vaterland“ označuje znane Helfertove članke kot v samoti študijske sobe risane črtice bodočnosti, kot čisto akademično-zgodovinsko razpravo, ki nema v sebi niti političnega programa Vaterlandove stranke, niti programa katerekoli stranke.

London 10. novembra. Pri lordmayorjevem banketu naglašal je Waddington svojo mirovno misijo. Gladstone poudarjal je simpatije Angležev za Francosko ter izjavil, da je odredjen povratek vojnega oddelka iz Egipta in da vojaki ostavijo Kajiro. Vse velevlasti žele, da se vzdrži mir in Berolinska pogodba. Nadejati se je, da bodo nove balkanske države posnemale ta vzgled.

■ Denašnje številki „Slovenskega Naroda“ je priložena priloga Dunajskega bazara v Ljubljani: „Proti mrazu“, na katero opozorujemo. (729)

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm.
9. nov.	7. zjutraj	732-03 mm.	+ 10-3° C	sl. zah.	dež.	22-00 mm.
	2. pop.	734-47 mm.	+ 7-4° C	sl. szh.	dež.	
	9. zvečer	735-96 mm.	+ 7-0° C	sl. szh.	obl.	dežja.

Srednja temperatura + 8-2°, za 2-3° nad normalom.

Dunajska borza.

dné 10. novembra t. l.

(izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	78 gld. 75 kr
Srebrna renta	79 „ 70 „
Zlata renta	93 „ 90 „
5% marcna renta	93 „ 30 „
Akcije narodne banke	841 „ — „
Kreditne akcije	278 „ 10 „
London	120 „ 40 „
Srebro	— „ — „
Napol.	9 „ 57 „
C. kr. cekini	5 „ 71 „
Nemške marke	59 „ 10 „

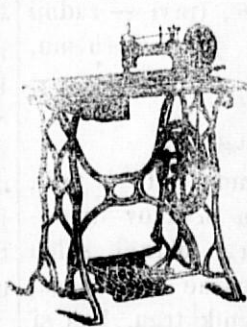
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	119 gld. 50 kr.
Državne srečke iz l. 1864.	100 gld.	169 „ 75 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta.	98 „ 85 „	
Ogrska zlata renta 6%	120 „ 10 „	
„ papirna renta 5%	86 „ 60 „	
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	85 „ 10 „	
Dunava reg. srečke 5%	104 „ — „	
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	115 „ 20 „	
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	119 „ 25 „	
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	103 „ — „	
Kreditne srečke	104 „ 75 „	
Rudolfove srečke	169 „ 75 „	
Akcije anglo-avstr. banke	10 „ 19 „ 25 „	
Tramway-društ. velj.	120 „ 106 „ 50 „	
	170 gld. a. v.	218 „ 50 „

Poslano.

Neizogibljivo! S to besedo začenja se anonas v današnji številki, katera priporoča novo, po slavnem zdravniku dr. Pinkas-u izumljeno sredstvo, Roborantium (lase ustvarjajoča tekočina), katero je pri izpadanju las, plešcih, golobradcih in osivelih že neverjetno mnogo koristilo in doslej v svojih uspehih ni bilo še doseženo. Nečemo na dolgo in široko razkladati ter hvalisati to iznajdbo, kakor bi zaslužila, temveč opozarjamo p. n. čitatelja na dotično anonso in priporočamo poskusiti s tem sredstvom. Ako ne bi imelo uspeha, pripravljen je izumitelj denar brez ugovora povrniti.

Družec

s kakimi 3000 gld. gotovine se išče za solidno in jako zdatno obrt. — Osebno sodelovanje se sicer želi, a ni nogoibno potrebno. Prijazne ponudbe vzprejema upravništvo tega lista z naslovom: „Compagnon“. (725-2)

C. k. privilegij za izboljšanje šivalnih strojev.

Ivan Jak,
v Ljubljani, Hôtel Evropa.

Zaloga vsakovrstnih
šivalnih strojev

za družine in rokodelce, rabljivih za vsakotero šivanje. (376-22)

Sestletna garancija!
Poduk brezplačno. Na mesečne obroke po 4 do 5 gl.

Že 44 let izkušeno!

Najboljše in najcenejše vino čisteče, posebno pa
vino zboljšujoče sredstvo

je pristna francoska žolca (galerta). — Dobiva se vedno pri
A. Hartmann-u,
v Ljubljani, v Tavčarjevi niši. (495-15)
Navod za uporabo brezplačno.

Št. 15 179.

(703-3)

Razpis službe.

Pri Ljubljanskem mestnem magistratu je izpraznjena služba **druzega magistratnega svetnika** z letno plačo 1400 gld. in pravico do dveh v pokojnino uštevnihi 10% petletnic.

Prosilec za to, eventualno za službeno mesto **magistratnega tajnika**, s katerim mestom je združena letna plača 1200 gld. in pravica do dveh v pokojnino uštevnihi 10% petletnic, je prošnje z dokazili o starosti, o sposobnosti za višje upravno službovanje, o dozdanjem poslovanji in pa o polnem znanji slovenskega in nemškega jezika uložiti

do 30. novembra 1883.

pri podpisnem magistratu, in sicer onim, ki so v javnej službi, potom predstojajoče gospodске.

Mestni magistrat v Ljubljani,

v 30. dan oktobra 1883.

Župan: Grasselli.

Najnovejša iznajdba.

Ure, kažoče datum, idoče na sidro (glej podobo), pri kojih se vsak dan datum sam naravnava, s čudovitim kazališčem, ki se še celo po noči sveti, s pristnimi zlatimi številkami. Te nove, v **Triebbergu pri Genfu** v najnovejši čas izumljene ure imajo ploščnato steklo, v ognji pozlačen okvir, lepo graviran, kolesišče je medno z jeklenim gonilom.

Razpošiljajo se te ure, oskrbljene z verižico in pripadki, za poskusnjo po 2 gld. 90 kr., dvanajstotnica za 30 gld. — Za točni tek, mesečno svetlobo kazališča pridejana je vsakej uri pismena garancija.

Razven tega so v zalogi **Genfske remontoir-ure** po 25 do 75 gld., kakor tudi vsake druge baže nove in staronemške ure v tisočerihi izvodih.

Za 15 kr. v markah pošilja se album s 300 uzorei zastonj.

■ Dovoljujejo se tudi plačila na obroke. ■

Naslov: (687-6)

Uhren-Allianz aus Genf, Hafnersteig 3, Wlen.

Jaz kupujem raznovrstne

suhe orehove plohe,

potem zdrave orehove herklje (blode) od 18" naprej, iavorjeve pa od 15" naprej.

Plačujem jih dobro. Prodajalci naj se mi naznanijo pod adreso

(593-18)

Karl Hofbauer,

fournierfabrika v Tržiču na Gorenjskem.

Št. 16.116.

(716-2)

Kazglas.

Mestna občina Ljubljanska namerava zidati v I. ali v IV. (t. j. v tako imenovanem šolskem ali pa v kolodvorskem) delu mesta novo šolsko poslopje in želi v ta namen kupiti potrebno zemljišče.

Posestniki za to stavbo primernih zemljišč se tedaj vabijo, da svoje dotične ponudbe, v katerih mora biti navedena velikost, lega in pa cena zemljišča, uložé do 24. t. m. pri magistratu.

Mestni magistrat v Ljubljani,

v 2 dan novembra 1883.

Župan: Grasselli.

Velik požar v Švici!

V noči dne 30. p. m. unela se je velika tovarna za ure in bisere lastnika **Francesco Finenzo & freres v Genfu, na Švicarskem**, ter se Genfski požarni sraži ni posrečilo omejiti ognja, nego je bilo v osmih urah, ker je močan sever pihal, vsekoliko tovarniško poslopje in tudi poleg ležeča stanovišča delavcev upepeljeno. Z velikim trudom pa se je rešilo iz spodnjega stropja 2463 najfinjših žepnih ur in pristnih zlatih kinčev, in ker je beda delavcev, ki so brez strehe in kruha, srce presrejšujoča, je kompanija sklenila oteto blago izročiti Dunajski hiši, da v 30 dneh poproda vse ure in bisere, samo proti povrnitvi stroškov za najfinjšo gravirane pokrovice od ur, za regulovanje in pri vsaki uri se nahajajo močno pozlačeno verižico, torej skoro zastonj, da se le ubogim delavcem izplača zaostali zaslužek in tako kolikor možno polajša občna lakota. Torej se čestiti čitatelji v imenu siromašnih delavcev opozarjajo na to, da se tako ugoden kup ne ponuja vsak dan in da celo prekupei lahko dosežejo zdaten dobiček pri tem blagu, tedaj naj bi vsaki če tudi ne za lastno potrebo uporabil to priliko in nakupil doli zaznamenovanih ur in kinčev kajti samo fini pokrovi teh ur in eleganten način kinčev so stali toliko, kolikor se zdaj zahteva za vse vkup.

Naslednje ure in kinči imajo se prodati v 30 dneh.

350 žepnih ur na valjček iz najfinjšega franco-doublé-zlata, ali pa z dobro posrebljenim nikljevim pokrovom, najfinjšo gravirane in giljoširane z dobro pozlačeno verižico, zlati facon, fino na minute repasirane. Vse vkup samo gld. 4.90; ta iste iz pravega 13lotnega srebra, po c. kr. uradu puncirane, težko pozlačene, samo gld. 6.50. Iste cilindurice iz pravega 14karatnega zlata, puncirane, prej 45 gld. zdaj za slepo ceno samih 16 gld. 250 ur na sidro iz najfinjšega francoskega doublé-zlata ali pa z dobro posrebljenim nikljevim pokrovom fino gravirane in giljoširane, na 15 pristnih rubinih tekoče, s preciznim kolesiščem, kazalcem za sekunde in krasno verižico, fino repasirane, samo 7 gld. Iste ure na sidro iz pravega 13lotnega srebra, puncirane in pozlačene, samo 11 gld. 200 Washingtonskih remontoir-ur iz dobro posrebljenega niklja ali doublé-zlata, navijočih se brez ključka, z mehničnim premikanjem kazalcev, fino na sekunde regulovane, s preciznim kolesiščem, najboljša ura na svetu, cena s krasno verižico samo gld. 8.30.

180 srebrnih remontoir-ur iz dobrega 13lotnega srebra, puncirane, navijočih se brez ključka, z mehničnim premikanjem kazalcev, ploščnatim steklom, emajliranim kazališčem in sekundnim kazalcem, na minuto regulovane, izvrstna ura. Prejšnja cena 25 gld., zdaj za slepo ceno 13 gld.

Za pravilni tek se jamči 5 let.

217 pravih zlatih prstanov s ponarejenimi briljanti, v vseh velikostih, pristno 6kar. zlato, v finem baržunastem zabojčku, samo po gld. 3.75.

184 parov briljantnih uhanov ali buničv v pristnem 6kar. zlatem okvirji, s krasnimi biseri v finem baržunastem zabojčku, par samo gld. 1.50.

164 medaljonov iz francoskega doublé-zlata, z umetnimi biseri, samo gld. 2.50.

150 butičare za naprsje ali ovratnike iz pravega 6kar. zlata, punciranih, s krasnimi ponarejenimi biserji, z zabojčkom vred samo po gld. 1.80.

250 gumbic za srajce iz pravega 6kar. zlata, s čudovito lepo ponarejenimi biseri po gld. 1.80.

Vsi kinči so tako krasno brušeni in imajo tako lep blesk, da se z njimi lahko prihrani vsak pristen kinč, ki stane toliko vsoto.

Naročila po pošti ali telegrafu, ki se izvršujejo samo po poštne povzetji ali s pridejano vsoto, naj se pošiljajo na

Schweizer-Uhren- und Goldwaaren-Vertretungshaus

(633-3)

WIEN

Leopoldstadt, Schiffamtsgasse 20.

999
starih mernikov tepega letošnjega
brinja
je za kupiti pri (723-2)
Alojziju Domicelj-u v Zagorji pri Št. Petru.

Pivovarna bratov Kosler-jev.

**Izvrstno
marčno pivo**

v zabojih po 25 in 50
steklenic

se dobiva iz (83-40)

ALOJZIJ MAYER-jeve

zaloge piva v steklenicah v Ljubljani.

Kreditno društvo kranjske hranilnice v Ljubljani

računi svojim družbenikom obresti od posojil na menjice

za 3 mesece 5¹/₂ 0
za 6 mesecev 6¹/₂ 0.

Prošnje za pristop k društvu sprejemajo se v uradu kranjske
hranilnice. (689-2)

Berolin. ● IVAN HOFF, c. kr. dvorni fabrikant sladnih preparatov na Dunaji. ● St. Peterburg.

Ivana Hoffa

Zdravilno pivo iz sladnega izlečka.

Proti občnemu oslabljenju, bolečinam v prsih in želodcu, sušici, red-
kej krvi in nerednim opraviлом spodnjetelesnih organov, izkušeno krepilo za
okrevajoče po vsakej bolezni. Cena steklenici 56 kr.

Zasluzni diplom mejnarodne zdravstvene razstave v Londonu 1881. leta za medicinske tvarine in aparate v pospeševanje zdravja.

Podpisi:

Nj. veličastvo kraljica Viktorija angleška. — Nj. kr. visokost vojvoda Edinburški. — Spencer, predsednik razstave. — John Eric
Erichsen, načelnik odbora. — Mark. H. Judge, tajnik.

Ivan Hoffov

Koncentrirani sladni izleček.

Za bolne na prsih in pljučah, zastarel kašelj, katere, bolezni v grlu.
— Sigurnega uspeha in zelo prijetno za uživati. — V flaconih po 1 gl.
12 kr. in po 70 kr.

Ivana Hoffa

Bonboni iz sladnega izlečka za prsi.

Proti kašlju, hripavosti, zasliženju nepresegljivo. Zaradi mnogoterih
posnemanj naj se pazi na višnjeve ovitek in varstveno znamko pristnih slad-
nih bonbonov (slika izumitelja). V višnjevih zavitkih po 60, 30, 15 in 10 kr.

Ivan Hoffova

Sladna čokolada.

Jako redilna in krepilna za osebe slabotnega telesa in živcev. Zelo okusna
in posebno priporočati, kjer je zauživanje kave ker vzbujajoče zabranjeno.
Zavoj 1/4 klg. po 1-80 gl., 90 in 60 kr.; zavoj 1/2 klg. 2-40 gl., 1 60 gl. in 1 gl.

Proti kašlju, hripavosti, bolečinam v prsih in želodcu, oslabljenju, sušici, slabej prebavljivosti, najuspešnejše
krepilno sredstvo za okrevajoče po vsakej bolezni.

58 krat odlikovano. Ustanovljeno 1847.

Izumitelju in jedinemu izdelovalatelju pristnih preparatov iz sladnega izlečka, gospodu

IVANU HOFF-u, c. kr. dvornemu založniku, c. kr. svetniku,

dvornemu založniku skoro vseh evropskih suverénov, Dunaj I., Tovarniška zaloga: Graben, Bräunerstrasse 8., tovarna: Graben-
hof, Bräunerstrasse 2.

Priznavanja in naročila visocih in najvišjih oseb leta 1882.: Cesarski visokosti nadvojvoda Karol Ljudovik, nadvojvoda Friedrich, kr. visokost
prince Wales-ki, princeza de Ligne, vojvodinja Oldenburška, princeza Reuss, gč. pl. Ferenczy, čitateljica Nj. veličanstva naše presvetle cesarice, angleška
bonne (varuhinja) Nj. cesarske visokosti princeze Marije Valerije, obitelj Metternich, Clam-Gallas, Karačonyi, Batthyanyi, Rommer, nj. vzviš. fem. Filipović
grof Wurmbrand itd. itd. — Priporočano po zdravniških prvakih, profesorjih dr. Bamberger, Schrötter, Schaitzler, Granichstätten in mnog drugih Dunajskih

Pet najnovejših poročil in zahval za ozdravljenje meseca septembra 1883. z Dunaja in z dežele.

Stotisočeri, ki so že nad vsem obupali, bili so rešeni po Ivan Hoffovih sladnih preparatih (zdravilno pivo iz sladnega izlečka), da so zadobili nazaj ljubo
zdravje ter se ga še zdaj veselje. (Samolastno izrečene besede ozdravljenih.)

Vaše blagorodje!

Celo leto sem trpel na mučnem želodčnem kataru in kašlju:
zaman so bili vsi leki, dokler nisem rabil Vaših izvrstnih Ivan Hoffovih slad-
nih preparatov. Čez nekaj mesecev izostane kašelj, tek se v ne, in moje zdravje
je bilo po Vašem Ivan Hoffovem zdravilnem pivu iz sladnih izlečkov popolnem
popravljen. Vzprijemite mojo iskreno zahvalo. Ob jednem priložim zahvalo
v ogerskem jeziku, razglasite jo po širnem svetu.

Mezőkovácshaza.

Dr. Alojzj Nagy, župnik.

Vaše visokorodje!

Prosim Vas, da mi takoj kakor hitro možno pošljete 13 steklenic Va-
šega Ivan Hoffovega zdravilnega piva iz sladnih izlečkov in dva zavoja slad-
nih bonbonov po poštnem povzetju. Z veseljem konstatujem, da Vaše fabrikate
prav rad rabim, ter da mi ugajajo in koristijo. Z visokim spoštovanjem

St. Andrej pri Beljaku, 5. septembra 1883.

M. pl. Peichl, vodjeva soproga.

Zdravniško priznanje.

Častno mi je Vam naznanjati, da so se Ivan Hoffovi sladni preparati
doslej pri vseh mojih bolnikih, kateri so že dolgo trpeli na težkem sopenji,
slabem teku in prebavljenji, prav dobro obnesli; zato je Vas vnovič prosim,
da pošljete s poštnim povzetjem in naslovom: „G. Ivanu Guschallu v Brnu“
28 steklenic zdravilnega piva iz sladnih izlečkov in 3 zavoje sladnih bonbonov.

Spoštovanjem

Grottava, 9. septembra 1883. Dr. Josip Fröde, prakt. zdravnik.

SVARILO.

Prvi, pristni, slizo razsnujoči Ivan Hoffovi sladni bonboni za prsi zaviti so v višnjeve papir. Naj se izrečno le taki zahtevajo.

Ivan Hoffovi bonboni iz sladnega izlečka v višnjevih zavojih po 60, 30, 15 in 10 kr.

Glavno zalogo v Ljubljani ima: Peter Lassnigg, trgovec s špecerijami.

Nadalje imajo zaloge: V Reki: Nic. Pavačić, droguist; v Gorici: G. Christofoletti; v Mariboru: F. P. Holasek, na glavnem trgu; v Ptuj: J. Kasimir,
lekarnar; v Celju: J. Kupferschmidt, lekarnar; v Kranju: Fran Dolenc, trgovec.

Vsi čiharni Ivan Hoffovi sladni preparati so bili 58 krat po cesarjih in kraljih odlikovani.

Ustanovljeno leta 1847.

Paris. | London. | Budimpešta. | Gradec. | Hamburg. | Frankobrod na M. | New-York.

Restavracija na strelišči blizu Rožnika.

Usojam se sl. občinstvu naznanjati, da sem prevzel restavracijo c. kr. priv. deželnega strelišča blizu Rožnika

in vabim sl. občinstvo k obisku restavracije. Dobra kava, čokolada, Auerjevo marcno pivo, zdrava bizelj-ska vina, izvrsten refošk, mrzla in gorka jedila bodo vsikdar na razpolaganje čestitim gostom. K mnogobrojnemu obisku vabi

(709-2) V. Gerčar.

Najudanejšje podpisani naznanja prečastitej duhovščini in p. n. cerkvenim predstojnikom, da je za umršim gospodom

Matejem Schreiner-jem,
pasarjem in srebrarjem,
na Sv. Petra cesti št. 27,
prevzel njega

pasarsko in srebrarsko obrt
s celo zalogo vred.

Mnogo let bivšemu vodji delavnice pokonega mojstra mi bode vedno najprvo prizadevanje, da dobro in pošteno postrežem častitim p. n. naročnikom. Izurjen v vseh delih te stroke prejemljem v izdelovanje in popravilo najfinjša dela iz srebra in drugih kovin, bodisi da treba cerkveno in drugo orodje na novo v ognji pozlatiti, posreberniti ali sploh popraviti. Imajoč tako obilno zalogo lepo in solidno narejenega cerkvenega blaga: monstrance, kelihov, ciborij, mnogovrstnih svečnikov in svetilnic, raznoterih križev in kanonskih tabel etc. zamorem takoj vsakemu v popolno zadovoljstvo postreči. Naročena dela izvršujejo se v vsakršnem zlogu natančno po nakazanem obrisu, točno in kolikor možno v nizko ceno. (711-2)

Z odličnim spoštovanjem se priporoča
LAVOSLAV TRATNIK,
naslednik za Matejem Schreiner-jem pasarjem in srebrarjem
na Sv. Petra cesti št. 27.

Hiša

v Hotiški fari blizu železniške postaje Litija, v kateri se je že 10 let kramarilo, daje se z jako ugodnimi pogoji v najem, oziroma se prodaja. Natančnejša pojasnila daje o tem Ivan Wankonigg v Litiji. (720-2)

Takoj delujoče.

Uspeh zagamčen.

Neizogibljivo!

Denar dobi vsaki takoj povrnen, pri katerem ostane moj sigurno delujoči
ROBORANTIUM
(brado ustvarjajoče sredstvo)

brez uspeha. Ravno tako sigurno pri plešah, izpalih in osivelih lasih. Uspeh po večkratnem močnem utrenji zagamčen. Pošilja v steklenicah po 1 gld. 50 kr. in v steklenicah za poskus po 1 gld.

J. Grolich v Brnu.

V Ljubljani se dobiva pri g. Eduardu Mahr-u; v Trstu lekar Pavel Rocca; v Gorici lekar C. Cristoffoletti; v Reki lekar C. Šilhavy; v Celji A. Krisper; v Mariboru J. Martinz.

Ni sleparija!

(696-2)

Zdatno znižane cene.

Kava

neposredno iz Hamburga

razpošilja kakor znano v izvrstni kvaliteti

Karol Fr. Burghardt, Hamburg,

v žakljih po 4³/₄ kg. netto, poštnine prosto z zavikom vred nemudoma po poštne povzetji.

	5 kg. av. v. gld.
Mocca, pristno arabska, plemenita	6.30
Menado, izvrstnega okusa	5.40
Peri-Ceylon, jako fina in mila	5.40
Melange (zmes), posebno priporočati	5.30
Ceylon Plantation, jako slastna	5.50
Java, zlatorumena, jako fina	4.70
Cuba, modrozelenca, briljantna	4.70
Afrik. Mocca, fina in zdatna	3.90
Santos, fina in močna	3.55
Rio, okusna	3.25
Gaj v izvrstnej izbi, 1/2 kile od av. v. gld. 1.—	do gld. 6.—

(318-24)

Na Dunaji

se dobé

izvrstne kranjske klobase in dobra rujna kapljica

v gostilni domorodca gospoda

J. Kruljača, Sechshaus, Meidlingergasse 2.

(726-1)

Več Slovencev.

Dunaj! Paris! London!
Čujte in strmite!

Oskrbništvo mase fairane „velike anglo-britiške srebrninske tovarne“ prodaje vso čiherno robo pod pravo ceno. Če se pošlje ali poštno povzame 8 gld. 70 kr., dobi se lična mizna oprava iz čistega najfinjšega anglo-britiškega srebra (katera je veljala prej več kot 40 gld.) in dobi vsak naročnik pismeno garancijo, da ostane jedilno orodje 10 let lepo belo.

- 6 namiznih nožev z izvrstim jeklenim rezilom,
- 6 pristnih anglo-britiški srebrnih vilic iz jekla,
- 6 masivnih anglo-britiško srebrnih žlic,
- 6 finih anglo-britiško srebrnih žličic,
- 1 teška anglo-britiška srebrna zajemalnica za juho,
- 1 masivno anglo-britiška srebrna zajemalnica za mleko,
- 6 izvrstnih anglo-britiško srebrnih ložnih podstavkov,
- 6 namiznih anglo-britiško srebrnih žličic za pojužnik,
- 6 pristnih anglo-britiško srebrnih vilic za pojužnik,
- 1 izvrstna posodica za poper ali sladkor,
- 6 lepih masivnih čašic za jajca,
- 6 najfinjših anglo-britiško srebrnih žličic za jajca,
- 1 krasen anglo-britiško srebrn podstavnik 30 cm. dolg.
- 1 cedilo za čaj, najboljše vrste,
- 2 izborna namizna salonska svečnika,

61 kosov, ki veljajo le 8 gld. 70 kr.

V dokaz, da moje oznanilo

ni sleparksko,

se tu javno obvežem, da vzamem blago, ako ne ugaja, brez ugovora nazaj; torej je vsako naročilo brez risice.

Kdor hoče tedaj dobiti dobro in solidno blago, ta naj se, dokler je še kaj v zalogi, zaupljivo obrne do

J. H. Rabinowicz-a, Dunaj,

Central-Depôt der Anglo-Brit. Silberfabrik II., Schiffamts-gasse 20.

Snažilni prašek za našeto orodje dobiva se tudi pri meni, po 15 kr. škateljca.

Filijale: v Parizi, Londonu.

Naznanilo.

Vsled višje cene pri premogovih jamah primorani smo od današnjega dne naprej pri prodaji premoga sledeče cene ustanoviti, in sicer pri naročilih:

50 ko. = 1 colni cent	à 50 kr. za 50 ko. }	premoga	in à 52 kr. za 50 ko. }	presjanega
500 " = 10 colnih centov	à 48 " 50 " }	blaga.		
1000—1250 ko. = 20—25 colnih centov	à 47 kr. za 50 ko. premoga.			
2000—2500 " = 40—50 "	à 46 " 50 " }			
5000 " = 1/2 vagona	à 44 " 50 " }			
10000 " = 1 vagon	à 43 " 50 " }			

V Ljubljani, v 5. dan novembra 1883.

(724-3)

Ljubljanski prodajalci premoga.

Trboveljska družba za premogokop.

Dajemo si čast uljudno naznanjati Ljubljanskim p. n. naročevalcem na premog naših štajersko-kranjskih premogovih jam Trbovlje-Zagorje in Hrastnik, da hočemo tudi za naprej kakor doslej vzdrževati neposreden promet s svojimi Ljubljanskimi naročevalci ter da smo vse potrebujo preskrbeli, da se bodo naročila, ki se naj pošiljajo našemu trgovinskemu vodstvu na Dunaj, v naših premogovih jamah vedno točno in zadovoljivo izvrševala.

(717-2) Komercijalno vodstvo.

P. n.

Ker sem svojo do zdaj po pogodbenem dogovoru ustavljeno obrtnijo zopet prevzel, usojam si častitemu občinstvu in svojim prejšnjim naročnikom naznanjati, da se moja z vsem

na novo oskrbljena čevljarska obrtnija

nahaja pod firmo:

JARNEJ ŽITNIK,

na Preširnovem trgu št. 3 (poleg Hradetzky-jevega mostu).

Zahvaljevala se za poprejšnje zaupanje, katero mi je častito občinstvo skozi celih 10 let izkazovalo pod nekdanjo družbeno firmo, priporočujem se vnovič slavnemu občinstvu z zagotovitvijo, da si bodem na vso moč prizadeval, da z dobro in solidno postrežbo in z najfinjšim blagom, katero bodem izdeloval po nizkeji ceni, ustrezem željam in naročilom vseh onih, ki bodo pri meni delo naročevali.

Z odličnim spoštovanjem

Jarnej Žitnik.

V Ljubljani, meseca oktobra 1883.

(692-3)

Najbolje ter najceneje naročajo se
priznано dobre ročne mlatilnice, slamoreznice, vinske
tlačilnice ter vsi drugi kmetijski stroji

za točno plačilo in tudi na obroke

v najstarejšej tukašnji ter po vsem Kranjskem najbolj poznatej zalogi

pri A. Debevc-u v Ljubljani,

Marije Terezije cesta št. 10, pritlično.

(508-39)

Prva kranjska

medicinska tovarna pastilj

s parom in strojem

G. Piccoli-ja,

lekarnarja „pri angelji“, v Ljubljani na Dunajski cesti.

Antikatarrhalične salicil-pastilje iz rastlinskih sokov, utešujejo razdraženost, dajo slino in stapljajo slizo, proti kašlju, hripavosti, bolečinam v pljučah, v prsih in v vratu, najboljše obvarovalno sredstvo proti difteritidi.

Jedna škateljca 20 kr. proti kašlju, hripavosti. V škateljcah po 10 kr.

Gummi-bonbons 10 kr.

Bonboni iz sladnega ekstrakta iz najčistejšega sladnega izlečka, dobro prebavljivi, tečni, utešajo razdraženost, dajo slino in stapljajo slizo, proti kašlju, hripavosti, bolečinam na pljučah, prsih in v vratu. V škateljcah po 10 kr.

Pastilje iz poprove mête. Ohranjajo redno prebavljenje, pospešujejo slast in soustvarno sredstvo proti slabostim in krču v želodcu itd. itd. Nepogrešni so tudi za kadilce in za elegantno gospodo. **Škateljce po 10 kr.**

Pastilje s santoninom. Vsaka pastilja ima 0.05 santonina. Jedino in najboljšje sredstvo proti glistam za otroke in odraslene. **Škateljca po 10 kr., posameznih 100 pastilj 70 kr., 1000 pastilj za gld. 6.50.**

Pastilje s sodo. Imajo prijeten okus, krepijo oslabele želodec, pospešujejo prebavo, store neškodljive preobile kisline prebavnih organov. **Jedna škateljca 10 kr.**

Razprodajalci dobé rabat. Naročila izvršujejo se točno po poštne povzetji. (291-10)